

TIJDSCRIFT

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

9^e Jaargang

AMSTERDAM

G. THEOD. BOM EN ZOON

1901

n°. 190.

n°. 214.

n°. 213.

n°. 281.

n°. 250.

**Beschrijving der Nederlandsche of op Nederland
en Nederlanders betrekking hebbende Pen-
ningen, geslagen na November 1863**

(Vervolg op het werk van mr. JACOB DIRKS)

DOOR

W. K. F. ZWIERZINA

(*Vervolg.*)

236^A. Als voren.

Linksgewende staande leeuw met kroon en
zwaard, in den linkervoorpoot een slang, om-
schrift:

NEERLANDS VRYHEID
1572 1872

omgeven door gestileerde lauwertakken. Een-
zijdig.

Geel koper met oog, 37 m.M., Verz. DU CROCQ.

236^B. Als voren.

Bedeltasch, waarop een bril, (Brielle) met den
riem hangende om een den tasch omgevende
jarretièrre met het opschrift:

SI NON NOBIS ☪ SALTEM POSTERIS.

Zilver met oog en ring, eenzijdig, 25 bij 29
m.M., Verz. DU CROCQ.

236^c. Als voren.

Houten, oranje geverfde knoop, met ingesloten zilveren plaatje, waarop rechtsgewende staande leeuw met kroon, zwaard en speer met vrijheidshoed, een draak vertredende.

Omschrift: — 1 APRIL —

1572 — 1872

Groot 26 m.M., Verz. DU CROCQ.

236^d. Als voren.

Onopgetuigde driemaster, omschrift op twee regels:

SCHEEPSOPTUIGERS-VEREENIGING
NOG TIJDIG ONTWAAKT

Tin met oog, 26 m.M., Verz. DU CROCQ.

Gedragen bij den optocht te Amsterdam.

236^e. Als voren.

Letterblokje met gevleugelde A

Op twee der zijden: JOH. ENSCHEDE & ZONEN
LETTERGIETERY TE HAARLEM

en: 1572 — BRIELLE — 1872

Letterspecie, lang 21 m.M., Verz. DU CROCQ.

Gestrooid bij den optocht te Haarlem.

237. 1872. 1 April

Hulde aan de kommissie voor de viering van het derde eeuwfeest van Nederlands onafhankelijkheid te Schiedam.

Vz. De stedemaagd, kenbaar aan de op haar hoofd geplaatste muurkroon, links gezeten, biedt

met de rechterhand een krans aan, terwijl haar linkerarm op het naast haar staande wapen der gemeente Schiedam rust.

Op den sokel: S. DE VRIES 'S HAGE

In de afsnede: SCHIEDAM.

Omschrift: HERINNERING AAN HET DERDE
EEUWFEEST I APRIL 1872.

Kz. In het veld:

*

AAN·DE·LEDEN·
VAN·DE·COMMISSIE·ONDER·
WIER·LEIDING·EN·TOEZICHT·
HET·FEEST·TER·HERINNERING·
VAN·DE·VESTIGING·ONZER·
ONAFHANKELIJKHEID·IN·1572·
OP·DEN·I·APRIL·1872·TE·SCHIEDAM·
IS·GEVIERD·WORDT·DEZE·PENNING·
ALS·HULDEBEToon·VOOR·HUNNE·
VERRICHTINGEN·DOOR·DE·
INGEZETENEN·DANKBAAR·
AANGEBODEN.

*

Zilver, 45 m.M., Verz. v. DIJK v. MATENESSE.

Hiervan zijn slechts 28 stuks geslagen, waarna de stempels vernietigd zijn, blijkens eene daarvan opgemaakte oorkonde. De exemplaren zijn verdeeld: 25 aan de feestkommissie, 1 voor den heer VAN DIJK VAN MATENESSE, 1 voor de gemeente Schiedam en 1 voor het Kon. Penningkabinet te 's-Gravenhage.

238. 1870. 6 April.

Hulde aan de feestkommissie te Vlissingen.

Vz. Het gekroonde wapen van Vlissingen.

Omschrift: 1572 6 APRIL 1872.

Kz. Opschrift:

HULDE
aan de
FEESTCOMMISSIE

Zilver, 42 m.M., net gegraveerd, Oudheidskamer te Vlissingen.

239. 1872. 15 Mei.

Overbrenging van het stoffelijk overschot van Prinses HENDRIK der Nederlanden.

Vz. De door de koningskroon gedekte wapens van Prins HENDRIK der Nederlanden en van Saksen-Weimar.

Omschrift boven:

★ A LA MEMOIRE DE NOTRE BIEN-AIMÉE
PRINCESSE ★

AMELIE M. D. G. A. DE SAXE-WEIMAR

Onder:

NÉE LE 20 MAI 1830;
DÉCÉDÉE LE 1 MAI 1872, A'

WALFERDANGE

Kz. Katafalk, dragende onder een troonhemel met de koningskroon en de letter **A**, de onder bloemen en kransen bedolven lijk-kist. Voor tegen den katafalk de gekroonde wapens van den prins en de prinses; onder den katafalk links in miniatuurletters: ALBERT WUNSCH, in het midden het op een gekroonden mantel rustende wapen van Luxemburg.

Omschrift: ★ TRANSLATION DES CEN-

DRES DE S. A. R. LA PRINCESSE HENRI
DES PAYS=BAS.

Onder om den katafalk:

LUXEMBOURG

15 MAI 1872

ELLE FUT ENLEVÉE TROP TÔT A L'AMOUR DES
LUXEMBOURGEOIS.

Tin, 49 m.M., Verz. Z.

AMALIE MARIA DA GLORIA AUGUSTA, hertogin VAN SAKSEN-WEI-
MAR-EISENACH, huwde den 19 Mei 1853 met Z. K. H. WILLEM
FREDERIK HENDRIK, prins DER NEDERLANDEN (Zie DIRKS 744). Het
huwelijk bleef kinderloos.

240. 1872, 4 Juni.

Onthulling van het monument ter gedachtenis,
van Graaf ADOLF VAN NASSAU en van
den slag bij Heiligerlee.

Vz. Het linksgewend hoofd van Z. M. Koning
WILLEM III, daaronder: s. DE VRIES - 'S HAGE.

Omschrift: WILLEM III KONING — DER
NEDERLANDEN.

Kz. Onder een kroon en een lint de wapens
van Friesland, Groningen en Drenthe, daarbo-
ven HEILIGERLEE en daaronder 1568—1872.

Omschrift: * NEERLANDS-NOORDEN-JU-
BELT-DEN-KONING-TEGEMOET.

Zilver, met oog en ring, 32 m.M., Verz. TEYLER.

Den 24 Mei 1568 versloeg graaf LODEWIJK VAN NASSAU den Graaf
VAN AREMBERG bij het klooster Heiligerlee, nabij Winschoten, welke
aanvoerder met ruim 500 Spanjaarden het leven lieten. Van onze
zijde was het verlies slechts enkele ruiters, doch sneuvelde Graaf
ADOLF VAN NASSAU, broeder van Prins WILLEM I, wiens naam in
het Wilhelmuslied voortleeft:

„Graaf Adolf is gebleven
 „In Friesland in den slag,
 „Zijn ziel in 't eeuwig leven
 „Verwacht den jongsten dag.”

Den 24 Mei 1868 werd bij gelegenheid van den 300ten verjaardag van den slag de eerste steen gelegd voor het door den schilder EGENBERGER ontworpen monument, in tegenwoordigheid van den Prins VAN ORANJE en Prins HENDRIK.

De penning is geslagen volgens *Oranjepenningen* 1299 op het voorgenomen bezoek van Z. M. Koning WILLEM III.

241. 1872. 4 Juni.

Overlijden Mr. J. R. THORBECKE, te
 's-Gravenhage.

Vz. Zijn linksgewend hoofd, daaronder:

M. C. DE VRIES JR.

Omschrift: MR. JOHAN RUDOLPH THORBECKE.

Kz. In het veld: Faksimilé der handteekening van THORBECKE, daaronder:

GEBOREN TE ZWOLLE
 15 JANUARY 1798
 OVERLEDEN
 TE 'S GRAVENHAGE
 4 JUNY 1872.

Omschrift: * DE NAAM VAN HET GENIE IS
 ZYN WAARDIGSTE LOFREDENAAR.

Zilver en brons, 55 m.M., Verz. Z.

242. Als voren.

Vz. Zijn linksgewend hoofd, daaronder:

S. DE VRIES
 'S HAGE

Omschrift in twee regels:

binnen: MR. JOHAN·RUDOLPH·

THORBECKE

boven: ☉ GEBOREN-TE-ZWOLLE-15-JANUARIJ-1798 ☉
 onder: OVERLEDEN-TE-'S GRAVENHAGE-4-JUNIJ-1872

Kz. Binnen een met linten omslingerden lau-
 werkrans, waarop vijf wapens: Universiteit Lei-
 den, THORBECKE, (in zilver een snoek van natuur-
 lijke kleur, zwemmende op een gegolfd en dwars-
 balk van acht stukken, beurtelings blauw en
 zilver), Nederland, Zwolle, Universiteit Gent —
 en beneden een opengeslagen boek, op welks
 bladen is ingegrift:

GROND	17 MAART
WET	1848
het opschrift:	31-OCT-1849.
	TOT
	19-APRIL-1853.
	<u>1-FEB-1862.</u>
	TOT
	10-FEB-1866.
	<u>3-JAN-1871.</u>
	TOT
	4-JUNIJ-1872

Omschrift: * DE-GRONDWET-MAG-NIET-EENE-
 LOUTERE-VORM-ZIJ-MOET-EEN-NATIONALE-KRACHT-
 WEZEN.

Brons, 44 m.M., Verz. Z.

THORBECKE studeerde te Amsterdam en Leiden, waar hij in 1820
 in de letteren en in de beide rechten promoveerde, bezocht daarna
 verscheidene duitsche universiteiten, o. a. Göttingen en Berlijn en
 vestigde zich als advokaat te Amsterdam, doch werd reeds een jaar
 later benoemd tot hoogleeraar te Gent, welk ambt hij bij de revo-
 lutie van 1830 neerlegde om zich te Leiden te vestigen, waar hij
 weldra als professor in de staats- en rechtsgeschiedenis werd benoemd.
 In 1840 gekozen tot lid der 2^e kamer, diende hij met 8 medeleden

het bekende voorstel tot Grondwetsherziening in, dat echter 30 Mei 1845 werd verworpen. In Maart 1848, als lid der kommissie voor de Grondwetsherziening benoemd, zag hij haar ontwerp aangenomen en 3 November 1848 afgekondigd. De data op de Kz. van den tweeden penning zijn de tijdperken, waarop hij als Premier met de portefeuille van Binnenlandsche Zaken was belast, welke hij de eerste maal tengevolge van de Aprilbeweging in 1853, wegens de invoering der bisschoppelijke hierarchie, moest nederleggen. Vele belangrijke staatkundige geschriften verschenen van zijne hand. Nederland eerde hem door een standbeeld, waaraan 's-Gravenhage eerst een plaats weigerde en dat toen te Amsterdam is verzezen.

243. 1872. 26 Juni.

Onthulling van het standbeeld van H. BOERHAAVE,
te Leiden.

Vz. Zijn linksgewend borstbeeld in toga.

Omschrift: HERMAN BOERHAAVE GEB.

31 DEC. 1668 — OVERL. 23 SEPT. 1738.

Kz. De afbeelding van het standbeeld,
beneden links: J. T. STRACKÉ SC., rechts: J. P.
V. D. KELLEN F.

Omschrift: ONTHULD TE LEIDEN-DEN
26 JUNI 1872.

Zilver en brons, 54 m.M., Verz. TEYLER.

BOERHAAVE werd 31 December 1668 te Voorhout geboren, waar zijn vader predikant was; hij bezocht de leidsche akademie, waar hij in 1689 tot dokter in de wijsbegeerte promoveerde, doch ging daarop geneeskunde studeeren, waarin hij 15 Juli 1693 te Harderwijk promoveerde, om zich te Leiden als geneesheer te vestigen.

In 1701 werd hij lektor, in 1709 hoogleeraar aldaar in de schei- en natuurkunde, welk ambt hij in 1729, door ziekte daartoe genoodzaakt, moest nederleggen, doch vervolgde hij tot kort voor zijn dood zijne lessen in de geneeskunde. Als bewijs van zijne groote beroemdheid wordt aangehaald, dat een brief uit een ander werelddeel met het adres: „Aan BOERHAAVE in Europa,” terstond zijne bestemming bereikte.

244. 1872. 26—27 Juni.

Tweede eeuwfeest van de verdediging
van Aardenburg.

Vz. Het gekroonde wapen van Aardenburg
met twee leeuwen als schildhouders.

Omschrift: TWEEDE EEUWFEEST VAN
AARDENBURG'S VERDEDIGING 1672·1872.

Kz. Een rechts staande vrouw, met een
muurkroon op het hoofd, leunt met haar rech-
terhand op een ploeg, geplaatst in een koren-
veld, en houdt in haar linkerhand een lauwer-
krans, voor haar rechts een kamrad, hoorn
van overvloed en bijenkorf. In de afsnede een
bliksem en daaronder: L WIENER

Omschrift: ☉ ZIJ HEBBEN HUNNE ZWAARDEN
GESLAGEN TOT SPADEN EN HUNNE SPIESEN TOT
SIKKELEN

Zilver en brons, 48 m.M., Verz. TEYLER.

In 1672 werden de fransche troepen, die tot tweemalen toe
Aardenburg stormenderhand trachtten in te nemen, met groot verlies
teruggeslagen, waardoor zij genoodzaakt waren, zich uit Staats-Vlaan-
deren terug te trekken.

245. 1872. 7 Juli.

Presentiepenning van de Société Royale de
Numismatique de Belgique met borst-
beeld van TH. VAN BERCKEL.

Vz. Geheel gelijk aan n . 189.

Kz.

SOCIÉTÉ ROYALE
DE
NUMISMATIQUE
DE BELGIQUE
ASSEMBLÉE
7 JUIL: 1872

in eikenkrans.

Brons, 33 m.M., Verz. SNOECK.

Bijdragen, 2e druk, n°. 534.**246.** 1872. 10 Juli.

Gedenkpenningje voor WILHELMINA JACOBA
VAN ZUIJLEN.

Vz. In het veld:

DE WEDUWE
LEONARDUS
FRANCISCUS
DE BRUIJN=VAN ZUIJLEN
AAN
WILHELMINA JACOBA
VAN ZUIJLEN

Kz. In een lauwerkrans:

10 JULI
1822—1872

Brons, 32 m.M., door J. P. MENDER. Verz.

TEYLER.

247. 1872. 12-17 Augustus.

Nationale wedstrijd van den Nederlandschen Weer-
baarheidsbond te Apeldoorn. (Wiesselsche heide).

Vz. Linksgewend hoofd van Z. M. Koning
WILLEM III, daaronder: S. DE VRIES. 'S HAGE.

Omschrift:

WILLEM III KONING DER NEDERLANDEN.

Kz. Het gekroonde wapen van Apeldoorn
op twee gekruiste buksen, een patroontasch
en een lauwer- en eiketak, daaronder:

APELDOORN.

Omschrift op matten rand: NED. WEERBAAR-
HEIDSBOND * NAT. WEDSTRIJD. IN AUG. 1872 *

Brons en kompositie, 32 m.M., Verz. Z.

248. Dezelfde met het jaartal 1870 in 1872
veranderd.

Deze wedstrijd had in 1870 moeten plaats hebben, doch werd
toen om den fransch-duitschen oorlog en in het jaar 1871 om de
heerschende cholera-epidemie uitgesteld.

De penning werd reeds in 1870 vervaardigd, (zie no. 168), later is
het jaartal veranderd en daarna de stempel afgekeurd en een nieuwe
vervaardigd.

De 3 exemplaren der verschillende stempels in TEYLER'S Penningkab.

249. Als voren.

Penning voor de korpsprijzen bij
dezen schietwedstrijd.

Te vergeefs opgevraagd in het *Tijdschrift*.

Vermoedelijk een der prijspenningen van „de Zwijger” te Utrecht,
nos. 117, 192 of nos. 278, 355.

250. 1872. 28 Augustus.

2^e Eeuwfeest van het ontzet van Groningen.

Vz. De stedemaagd met pantser en muur-

kroon, links staande; zij houdt hare rechterhand boven een altaar, waarop een kussen met twee sleutels geplaatst is en op welks voorzijde het wapen van Groningen gebeiteld is en heeft in hare linkerhand de stedelijke banier. Aan hare voeten rechts ligt de nederlandsche leeuw.

In het veld links: J. H. EGENBERGER. INV. EN RECHTS:
P. MENGER F. In de afsnede: GRONINGEN CONSTANT
1672.

Omschrift: ONDER MIJNE HOEDE VEILIG.

Kz. Een triomfboog op vier kolommen, waarin op een zuil het borstbeeld van RABENHAUPT prijkt, op de voorzijde der zuil: TER EERE RABENHAUPT, op het fries van den boog MDCCCLXXII links en rechts van den boog kanonnen, kogels en vaandels, In het veld rechts J. P. M. MENGER F.

In de afsnede:

HET TWEDE EEUWFEST
VAN GRONINGENS ONTZET
GEVIERT 28 AUG. 1872.

Omschrift: DOOR MOED EN BELEID.

Brons, 54 m.M., Verz. Z., *Tijdschrift* 1894, blz. 17.

Jaarlijks wordt te Groningen de 28ste Augustus feestelijk gevierd, ter herinnering aan het ontzet der stad van het beleg door de bisschoppen van Munster en Keulen door RABENHAUPT in 1672.

251. 1872. 11 September.

Festival uitgeschreven door de liedertafel
„Concordia” te Vlissingen.

Vz, Parelcirkel omgeven door samengestrikte lauwer- en eikentakken, daarbinnen:

Omschrift: • ❁ • LIEDERTAFEL CONCORDIA

In het veld in een doorbroken cirkel met ornementen:

Kz. Cartouche met cirkelvormig binnenveld waarin:

Zilver, met oog en ring, 38 m.M., Oudheidskamer te Vlissingen.

Den 11 September 1872 werd aan de liedertafel „Concordia” te Vlissingen een banier aangeboden, bij welke gelegenheid door diverse fanfare- en harmoniekorpsen op de Grootte Markt en daarna in den Prinsentuin door diverse liedertafels en zangvereeningen eene uitvoering werd gegeven.

In optocht begaf men zich van de plaats van bijeenkomst, het „Beeldenhuis” op het Dok, naar de Grootte Markt, waar de aanbieding der banier plaats had en ná de muziekuivoering naar den Prinsentuin, waar ná afloop der zangnummers het „eeremetaal” werd uitgereikt. N°. 15 van den optocht was een „rijtuig met eenige jonge dames, met zich voerende de BANIER en de Medailles, welke uitgereikt zullen worden.”

(Ontleend aan het mij door mej. M. DE MAN te Middelburg toegezonden programma.)

252. 1872. 21—30 September.

25-Jarig bestaan der Hollandsche Maatschappij van Landbouw, gevierd te 's-Gravenhage.

Vz. In een bloemkrans, onder de door een lint met het opschrift: **BID EN WERK** verbonden wapens van Zuid-Holland en 's-Gravenhage.

ZILVEREN JUBELVIERING
DER
HOLL. MAATSCHAPPIJ
VAN LANDBOUW
'S GRAVENHAGE

daaronder een bloemtak.

Kz. Ceres links gezeten, omgeven door landbouw-attributen. Op de afsnede: **S. DE VRIES 'S HAGE**

In de afsnede: ^{21—30, SEPTEMBER}
1847—1872

Brons, 50 m.M., Verz. Z.

Deze maatschappij heeft hare ± 90 afdelingen zowel in Noord- als in Zuid-Holland; haar doel is de verbetering van den maatschappelijke toestand en de welvaart van de landbouwers, benevens de verbetering en de bevordering van het landbouwbedrijf in den meest uitgebreiden zin, met name: veeteelt en zuivelbereiding, tuin- en akkerbouw, boom- en bloemwekerij, hout-, riet- en biezeenteelt.

Het 25jarig bestaan werd gevierd door eene uitstekend geslaagde en bijzonder uitgebreide landbouwtentoonstelling in het Malieveld te 's-Gravenhage.

253. Als voren.

Prijспенning der Staten van Zuid-Holland voor de tentoonstelling te 's-Gravenhage.

Vz. Het gekroonde provinciale wapen, daarboven: **PROVINCIE**, en daaronder: **ZUID-HOLLAND**

Kz. Glad veld, omgeven door een lauwerkrans.

Omschrift: **LANDBOUW TENTOONSTELLING**

'S GRAVENHAGE. SEPTEMBER 1872.

Brons, 48 m.M., door **J. P. M. MENGER**, Leidsch Penn. Kab.

254. 1872. 15 Oktober.

DR. F. C. DONDERS, te Utrecht, 25 jaar
hoogleeraar.

Vz. Zijn linksgewend hoofd, daaronder:

S. DE VRIES

Omschrift: FRANCISCUS CORNELIUS DONDERS

Kz. In het veld, onder een zespuntige ster
in acht regels: PRAECEPTORI CARISSIMO — SOCI-
SENAT. VETERAN. — ET NON PAVCI — CORP.
STVDIOS. VLTRAIECT. — ADSRIPTI — D. XV. M.
OCTOB. — AN. — M·D·CCC·LXXII

Brons, 44 m.M., Verz. Z.

In goud aan prof. DONDERS vereerd.

Bijdragen 2^e druk n°. 535.

DONDERS werd 27 Mei 1818 te Tilburg geboren, studeerde te Utrecht en promoveerde in 1840 te Leiden, waarna hij tot officier van gezondheid werd benoemd.

Na te Vlissingen en te 's-Gravenhage in garnizoen te hebben gelegen, werd hij in 1842 leeraar in de anatomie en physiologie aan het militair hospitaal te Utrecht, in 1847 hoogleeraar in de physiologie, weefselleer en oogheekunde aldaar, waar hij omstreeks 1851 het „Nederlandsch gasthuis voor ooglijders” (met daaraan verbonden wetenschappelijken cursus) en in 1867 het physiologisch laboratorium stichtte.

Behalve door zijne talrijke geleerde geschriften, verwierf hij als oogheekundige een wereldberoemden naam. Tal van ridderorden sierden zijne borst, de grootste wetenschappelijke genootschappen in binnen- en buitenland eerden hem door hem het lidmaatschap aan te bieden.

In 1888 verkreeg hij op grond van zijn 70jarigen leeftijd zijn emeritaat (zie n°. 784) en overleed 24 Maart 1889 te Utrecht.

255. 1872.

Prijспенning der Ned. Maatschappij voor
Tuinbouw en Plantkunde.

Het door een krans van bloemen en vruchten omgeven gekroonde nederlandsche wapen met twee leeuwen als schildhouders, rustende op 2 omlaaggewende vlaggetjes en een lint met de spreuk: JE MAINTIENDRAI

Omschrift: * NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ
VOOR TUINBOUW EN PLANTKUNDE

Kz. Glad veld, omgeven door samengestrikte lauwer- en eiketakken.

Verguld zilver, zilver en brons 42 m.M.,
Verz. Z.

De maatschappij, in 1872 opgericht en te Amsterdam gevestigd, telt 25 afdelingen en tracht de belangen van tuinbouw en plantkunde, zoo in Nederland als in de overzeesche bezittingen, met alle haar ten dienste staande middelen te bevorderen. Binnen- en buitenlandsche vereenigingen, die in gelijke richting werkzaam zijn, kunnen zich bij haar aansluiten of met haar samenwerken.

256.

1872.

Draagpenninkje van den Nederlandschen
Weerbaarheidsbond.

Vz. De linksgaande nederlandsche leeuw
met zwaard en pijlbundel.

Omschrift: EENDRAGT MAAKT MAGT

In de afsnede: ²² OCTOBER
1866

Kz. In een lauwerkrans:

SCHERPSCHUTTERS

WEDSTRIJD

Omschrift: NEDERLANDSCHE WEERBAARHEIDSBOND.

Brons, met oog en ring, 19 m.M., door
J. P. M. MENGER, Leidsch Penn. Kab.

257. 1872.

De raad der gemeente Arnhem aan
MR. J. J. A. A. baron VAN PALLANDT.

Vz. Tusschen twee saámgebonden eike-
takken:

DE RAAD
DER
GEMEENTE ARNHEM
AAN
ZIJNEN VOORZITTER
MR. J. J. A. A. BARON VAN PALLANDT
VAN WESTERVOORT.
1841. — 1872
⊗

Kz. Het gekroonde wapen van Arnhem
met twee leeuwen als schildhouders.

In de afsnede: DE VRIES. FEC. ARNHEM.

Brons, 54 m.M., Leidsch Penn. Kab.

258. 1872.

Ter eere van MR. C. P. K. WINCKEL.

Vz. In het veld om een vierkant, eenige
chineesche karakters:

五
門 臨
福

Omschrift: * * * Mr. C. P. K. WINCKEL, AD-
VOCAAT EN PROCUREUR

Kz. In het veld om een vierkant, eenige
chineesche karakters:

頓
訟 師 家
拜

Omschrift: * * * SAMARANG * * * 1872.
Zilver, 36 m.M., Verz. Bat. Gen.

De opschriften beteekenen volgens mr. J. A. V. D. CHIJS:
De bevolking brengt hulde aan den praktizijn.
Mogen de vijf zegeningen op uw huis nederdalen!

259. 1872.

Expeditie naar Deli.

Gesp als beschreven onder n°. 127, met het
opschrift: DELI 1872.

260. 1872.

Zesde eeuwfeest der stichting van Gouda.

Vz. Gravin JAKOBA VAN BEIEREN met een
stok met wimpel, waarop staat: JAC. COM., voor
haar het gekroonde door een doornenkroon
omgeven wapen der stad, waaronder op een
lint de spreuk: FER · ASPERA · AD · ASTRA ·

Rechts borstbeeld op voetstuk, waarop: CATZ
E. Q.

Links borstbeeld op voetstuk, waarop: FLOR.
v.

Omschrift: CONDITORIBVS. VRBIS.

1272. VAN. BERGEN. YZENDOORN. 1872.

Kz. Gezicht op Gouda en den met talrijke
scheepjes bedekten IJsel, welks stroomgod rechts
op den voorgrond is gezeten.

Omschrift: NUMMUS. SENATORIUS.

GOUDA'S 600 JARIG JUBILE

Zilver, 26 m.M., Verz. W. SNOECK.

Tijdschrift 1898, blz. 39.

Gravin JAKOBA VAN BEIJEREN vond, toen zij door allen verlaten was, in Gouda een veilig verblijf en kon door den steun van de burgers dier stad hare rechten verdedigen, waarom zij als blijk van hare dankbaarheid aan de stad een prachtig bewerkt bcker schonk, die aldaar nog heden ten dage bewaard wordt; graaf FLORIS V en Ridder CATZ (voogd van FLORIS V) zijn de grondvesters der stad. De penning is eene navolging van den vroedschapspenning, afgebeeld bij VAN LOON I, blz. 151, en werd door den zilversmid C. N. DE VOOIJS te Gouda in den handel gebracht.

Mr. A. A. VAN BERGEN YZENDOORN was van af 1864 tot zijn overlijden in 1895 burgemeester van Gouda.

261. 1873. April.

Ter eere van Dr. J. L. H. HAERTEN,
geneesheer te Utrecht.

Vz. Zijn linksgewend borstbeeld, daaronder:

J. P. M. MENGER F.

Kz.

J. L. H. HAERTEN
MEDICO. DOCTISSIMO.
HOC AMICITIAE.
ET. GRATI. ANIMI. PIGNUS.
J. J. PUTMAN
ARCHIEPISCOPO ALTRAI
A. CONSIL. ET. DECAN
CIVIT. INCIDI CURAVIT
A. R. S. MDCCCLXXIII

Brons, 50 m.M., Verz TEYLER. (Zie no. 181.)

262. 1873. 7 Juni.

Ter eere van Mr. Dr. S. C. SNELLEN VAN
VOLLENHOVEN, te 's-Gravenhage.

Vz. Zijn rechtsgewend borstbeeld, daaronder:
J. P. VAN DER KELLEN F.

Kz. Tusschen twee saâmgestrikte lauwer-
takken:

PER. XXII. ANN SODALIS
PER. XX. PRAESES
COLLEGII STUDII. EXEMPLO
PRAEIVIT. AUCTORITATE. REXIT
INGENIO. ORNAVIT. NOMINE
EXTERIS. COMMENDAVIT
VII. IUNII
MDCCCLXXXIII

Omschrift: ☉ VIRO · DOCTISSIMO · S · C · SNELLEN ·
VAN · VOLLENHOVEN · I · U · D · COLL · ENTOMOLOG —
NEERLAND · HUNC · NUM · FAC · CUR
Brons, 59 m.M., Verz. TEYLER.

Door de Nederlandsche Entomologische vereeniging aan haren
afredenden voorzitter aangeboden. SAMUEL CONSTANT SNELLEN VAN
VOLLENHOVEN, geboren te Rotterdam 18 Oktober 1816, promoveerde
te Leiden in de rechten 25 September 1839, vestigde zich te 's-Graven-
hage als advokaat, doch gevoelde zich steeds meer tot de studie
der natuur dan tot de wetten aangetrokken en vertrok daarom naar
de Glijphoeve te Heemstede, om zich geheel aan die studie te kun-
nen wijden; daarna was hij geruimen tijd konservator aan 's-Rijks
museum van Natuurlijke Historie te Leiden, 1854—1873, doch ves-
tigde zich in laatstgenoemd jaar te 's-Gravenhage, waar hij onder-
scheidene werken over de insekten schreef. In 1862 werd hij door
de Hoogeschool te Groningen tot philosophiae naturalis doctor honoris
causa benoemd. Hij overleed te 's-Gravenhage 22 Maart 1880.

263. 1873. 13 Juni.

Ter eere van DR. J. A. C. ROVERS, bij zijn
aftreden als hoogleeraar te Utrecht.

Vz. Zijn linksgewend borstbeeld, versierd
met de orde van den nederlandschen leeuw,
daaronder: J. P. M. MENGER F.

Omschrift: IACOBVS ADOLPHVS CAROLVS ROVERS
LIT. HVM. ET. PHIL. THEOR. PROFESSOR.

Kz. Tusschen saamgestrikte eike- en lauwer-
takken:

PRAECEPTORI
CARISSIMO
DISCIPVLI

Omschrift: ☼ MDCCLXXVI FRANEQVERA MDCCCLXIII GRONINGA
MDCCCLV TRAIECTVM AD RHENVM MDCCCLXXIII

Brons, 54 m.M., Leidsch Penn. Kab.

ROVERS werd geboren te Dordrecht 22 Juli 1803, bezocht de la-
tijnscbe school te Utrecht en werd 16 December 1819 als student
aldaar ingeschreven. Na twee malen voor een prijsvraag met goud
te zijn bekroond, promoveerde hij te Utrecht in de letteren 3 Juni
1824, in de rechten 27 April 1826, in datzelfde jaar werd hij buiten-
gewoon, in 1828 gewoon hoogleeraar in de fakulteit der letteren te
Franeker, in 1843 hoogleeraar te Groningen en in 1855 te Utrecht.
Wegens 70jarigen leeftijd verkreeg hij in 1873 zijn emeritaat en over-
leed 5 Juli 1874.

264. 1873. 19—22 Juni.

11° Nederlandsch nationaal Zangersfeest
te Utrecht.

Schildvormig zilveren draagteeken met oog,
eenzijdig.

Zon, het wapen van Utrecht vertoonende,
opkomende boven wolken, daarboven.

XI NED: NAT:
ZANGERSFEEST

daaronder: 1873

AURORA — UTRECHT

Hoog 37 m.M., Verz. Z.

Zie de aanteekening bij n°. 64.

265. 1873. 22 Juni.

Als voren.

Kwartet-zang-wedstrijd.

Vz. Apollo, de face staande, de rechterhand
uitstreckende, in de linker een lier houdende.

Omschrift: LIEDERTAFEL „OEFENING
EN UITSPANNING" 'S-BOSCH

Kz. In een lauwerkrans in twee regels:
VEREERD — AAN HET LID

Omschrift: KWARTET-ZANG-WEDSTRYD
TE UTRECHT * 22 JUNI 1873 *

Goud, zilver en brons, 29 m.M., Verz. SNOECK.

Zie *Tijdschrift* 1896, blz. 202, volgens welk opstel 4 ex. in goud
werden geslagen en uitgereikt aan de 4 zangers: A. DE LEEUW Sr.,
A. DE LEEUW Jr., H. WERTENBROEK en W. C. DECKERS. *Bijdragen*,
2e druk n°. 537.

266. 1873. 6 Juli.

Hulde van nederlandsche penningkundigen aan
den heer R. CHALON bij zijne 25ste verkie-
zing als President van de Société royale
de Numismatique de Belgique.

Vz. In de 12 afdeelingen van een gothische roos:

Genier Salon

In het midden in een cirkel:

XXVe
ÉLECTION
A LA
PRESIDENCE
6 JUILLET
1873

Kz. In een gothische roos de namen der schenkers:

DIRKS — C^{re} NAHUY, MEMBRES HONORAIRES
DE VEVE DE BURINE — ROEST — DE VOS — DE VRIES —
V. DYK V. MATENESSE — VAN GELDER — V. D. NOORDAA —
COST - JORDENS — HORA - SICCAMA — HOOFT V. IDDEKINGE —
DUMOULIN — DE VOOGT, ASSOCIÉS ÉTRANGERS

Omschrift: HOMMAGE DE MEMBRES NÉERLANDAIS
DE LA SOC: ROY^{le} DE NUMISMATIQUE DE BELGIQUE
Brons, 30 m.M., door L. WIENER, Verz. Z.

267. 1873. 6 Juli.

Presentiepenning van de Société royale de
Numismatique de Belgique met borst-
beeld van TH. VAN BERCKEL.

Vz. Geheel gelijk n°. 189.

Kz. SOCIÉTÉ
ROYALE
DE
NUMISMATIQUE
DE BELGIQUE
ASSEMBLÉE
GÉNÉRALE
6 JULI. 1873

Brons, 33 m.M. Mededeeling van den heer
ALPH. DE WITTE. *Bijdragen*, 2e druk n°. 538*.

268. 1873. 10 Juli.

50jarig huwelijk van Mr. W. W. BUMA en
M. DE WITH te Leeuwarden.

Vz. De wapens als n°. 112.

Omschrift boven: MDCCCXXIII—MDCCLXXIII.

Beneden: IRRUPTA TENET COPULA NEC SUPREMA

CITIVS SOLVET AMOR DIE.

H. O. I. 13.

Kz. L JARIGE ECHT

VAN

MR. WIARDUS WILLEM BUMA,
RIDDER V. D. NED. LEEUW,
PRESIDENT VAN HET HOF
VAN FRIESLAND,
GEB. 11 OCTOBER 1802;

EN

VROUWE MARIA DE WITH,
GEB. 30 APRIL 1803.
X JULY MDCCCLXXIII.

KEIKES

Zilver en brons, 49 m.M., Verz. Z.

269. 1873. 8 September.

Opening van haven en spoorweg te Vlissingen.

Vz. Het rechtsgewend hoofd van Z. M. Koning WILLEM III, daaronder: ✕

Omschrift: in twee regels: OPENING HAVEN EN SPOORWEG VLISSINGEN *

⊗ ONDER DE REGERING VAN KONING WILLEM III

⊗ 8 SEPTEMBER 1873

Kz. Op een lauwerkrans, het gekroonde wapen van Vlissingen, daarboven een stoomschip, daaronder een lokomotief, links het gekroonde wapen van Nederland onder een merkuriusstaf en rechts het gekroonde wapen van Zeeland onder een anker.

Brons, 50 m.M., Verz Z.

Volgens *Oranjepenningen* 1302 door VAN KEMPEN.

270. Als voren.

Vz. Het gekroonde wapen van Vlissingen.

Omschrift OPENING HAVEN EN SPOORWEG VLISSINGEN *

Kz. In een krans van lauwer- en eiketakken:

ONDER
DE
REGERING
VAN
KONING
WILLEM III.

18⁸/₉73

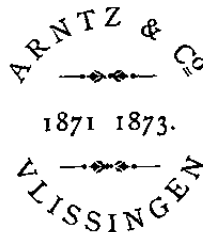
Tin, met oog en ring, 30 m.M., Verz. Z

271. Als voren.

Vz.

Kz.

Lood met vierkant oog, 36 m.M., Verz.
Zeeuwsch genootschap.

Deze penning werd bij gelegenheid van en tijdens den gehouden optocht op den wagen van de firma ARNTZ & Co. vervaardigd.

De opening van de haven had plaats in tegenwoordigheid van Z. M. den Koning en van Prins HENDRIK.

272. 1873. September.

Veetentoonstelling te Batavia.

Vz. = n°. 56.

Kz. In het veld, omgeven door twee saamgebonden lauwertakken en een roset:

VEETENTOONSTELLING
TE
BATAVIA
1873

Brons, 40 m.M., Leidsch Penningkabinet.
Tijdschrift 1895, blz. 39.

273. 1873. 8 Oktober.
3^e Eeuwfeest van de verlossing van Alkmaar.

Vz.

✻
TER HERINNERING
AAN HET BEZOEK
VAN
KONING WILLEM III
TE ALKMAAR
OP 8 OCTOBER
1873

✻

Kz. Het wapen van Alkmaar, met twee leeuwen
als schildhouders, die daarboven een lauwer-
krans houden; beneden 1573

Omschrift:

HULDE AAN DEN MOED DER VOORVADEREN
Zilver en brons, 37 m.M., Verz. Z.

Tijdschrift 1884, blz. 18, als gesneden door
J. P. Menger.

Oranjepenningen 1300.

274. Als voren.

Vz. Een kruis, waarop een medaillon met
het hoofd van Z. M. Koning WILLEM III rust.

Op de armen van het kruis:

VORST — VOLK — VRIJHEID — VADERLAND

Kz. Een lauwerkrans waarin: 1873

Omschrift: FEESTHERINNERING

Tin, met oog, 23 m.M., Verz. Z.

Oranjepenningen 1301.

274^A. Als voren.

De burgt uit het wapen van Alkmaar op ovaal vertikaal (rood) geharceerd veld, omgeven door twee takken.

Omschrift: 1573 ALCMARIA VICTRIX 1873

Zilver, 24 bij 27 m.M., op rood en witte rozet, Verz. DU CROCQ.

Don FREDERIK, ALVA's zoon, trachtte te vergeefs in 1573 Alkmaar te nemen. Herhaalde aanvallen werden afgeslagen ten koste van groot verlies aan de zijde der Spanjaarden, die eindelijk genoodzaakt waren het beleg op te breken, hetwelk destijds groote vreugde in de Nederlanden verwekte en tot het bekende „van Alkmaar begint de viktorie" aanleiding gaf.

275. 1873. Oktober.

Prijspenning van het 1^e Indisch Landbouwkongres te Soerakarta.

Vz. In een lauwerkrans:

1^e INDISCH LANDBOUW CONGRES
TE

SOERAKARTA

1873

Omschrift: INDISCH LANDBOUW-GENOOTSCHAP
OPGERICHT 1870

Kz. Omschrift om een verdiept glad veld:

☉ LABOR IMPROBUS OMNIA VINCIT ☉

TANDEM FIT SURCULUS ARBOR

Brons, 45 m.M., Verz. TEYLER.

276. 1873. 24—28 Oktober.

4^e Nationale wedstrijd van den Nederlandschen
Weerbaarheidsbond te 's-Gravenhage.
(Vlakte van Waalsdorp.)

Vz. Linksgewend hoofd van Z. M. Koning
WILLEM III, daaronder: S. DE VRIES. S HAGE

Omschrift: WILLEM III KONING — DER NEDER-
LANDEN

Kz. Het gekroonde wapen der Nederlanden
op twee gekruiste buksen, een patroontasch,
een lauwer- en een eiketak, daardoorheen een
lint met het opschrift: JE MAIN—TIEN—DRAI

Beneden op een lint: S GRAVENHAGE

Omschrift: 4^e NAT. WEDSTRIJD IN OCT. 1873.
NED. WEERBAARHEIDSBOND.

Brons, 33 m.M., Kon. Kab.

Oranjepenningen 1303.

277. Als voren.

Vz. De links staande nederlandsche leeuw,
houdende in den rechterklauw een zwaard in
den linker een pijlbundel. In de afsnede: 22 OC-
TOBER—1866.

Omschrift: EENDRAGT MAAKT MAGT.
Kz. In een lauwerkrans:

4^E
NATIONALE
SCHIETWEDSTRIJD
TE WAALSDORP
24—28 OCTOBER
1873

Omschrift: NEDERLANDSCHE WEERBAARHEIDS-
BOND

Brons, met oog en ring, 45 m.M., Verz. TEYLER.

278. Als voren.

Vz. Linksgewend borstbeeld van WILLEM
DEN ZWIJGER. Daaronder: J. P. M. MENDER.

Omschrift:

UTRECHTSCHER SCHERPSCHUTTERSVER : DE ZWIJGER
1865.

Kz. In parelrand:

PRIJSKAMP
DER
KORPSEN
EN
VEREENIGINGEN

Daarboven: WAALSDORP

Daaronder: 1873.

Brons, met oog en ring, 27 m.M., aan rood,
wit, blauw lint. Kon. Kab.

Oranjepenningen 1272.

279. 1873. 25 November.

Hulde aan Mr. J. G. EVERWIJN, oud-burgemeester van Culemborg.

Vz.

*

AAN

Mr J. G. EVERWIJN
 OUD BURGEMEESTER
 DER GEMEENTE
 CULENBORG

⊗

Kz.

BEWIJS
 VAN

HULDE EN HOOGACHTING
 AANGEBODEN DOOR RUIM
 ZESHONDERD INGEZETENEN
 VAN CULENBORG
 25 NOVEMBER
 1873

⊗

Brons, 50 m.M., Leidsch Penn. Kab.

280. 1873. November.

60^e Gedenkdag van Nederland's onafhankelijkheid, draagpenning. Tin, 23 m.M. *Cat.* SMITS VAN NIEUWERKERK, n°. 3553. Te vergeefs opgevraagd in het *Tijdschrift*.

281. 1873. 31 December.

Verbouwing van den Stads-Schouwburg
 te Amsterdam.

Vz. Op eene verhevenheid, gevormd door vier trappen, is de stedemaagd van Amster-

dam gezeten op een antieken stoel, het wapen der stad met hare rechterhand vasthoudende; voor haar staat Apollo, steunende op zijne lier en in de rechterhand eenige eikebladeren houdende, waarvan enkelen op de trappen verspreid liggen; links de beeldhouwkunst bezig een borstbeeld van VONDEL te beitelen, rechts de schilderkunst met palet en schilderstok, daarvoor de bouwkunst met passer en teekening van een gebouw. In de afsnede: J. ELION, F.

Kz. in het veld: AAN — DEN BURGEMEESTER — VAN AMSTERDAM — M^r. CORNELIS JACOB ARNOLDUS — DEN TEX: — DEN GEMEENTERAAD: — EN DE — SCHOUWBURG KOMMISSARISSEN — JOH. HILMAN — JAN FRED. TACK HZ. — ABR. JOH. DE BULL —

ARCHITEKTEN. — B. DE GREEF. — W. SPRINGER.

Omschrift: * VERBOUWING VAN DEN STADS-
SCHOUWBURG VOLTOOID XXXI DECEMBER MDCCLXXIII
Zilver en brons, 75 m.M., Verz. Z.

De schouwburg brandde in den nacht van 19 op 20 Februari 1890 geheel af, doch werd in 1892/3 veel fraaier en geheel naar de nieuwste eischen herbouwd.

Deze fraaie penning werd op dringend aansporen van den ijdel J. HILMAN, die zijn naam vereeuwigd wenschte te zien, vervaardigd, onder verzekering aan den stempelsnijder, dat hij er voor instond, dat het debiet ruimschoots de moeite loonen zou.

Dit was natuurlijk *niet* het geval; voor zulk weinig interessant feit, als de slechts in geringe mate aan de eischen voldoende verbouwing van den schouwburg, bestond geen reden een penning van de grootste soort te slaan, dan alléén die, welke scherp maar waar op den volgende spotpenning is vermeld.

HILMAN, de vereeuwigde, bestelde één bronzen exemplaar, later trachtte hij op een auktie een zilveren te koopen, doch men bemerkte voor wien het was en hij kreeg het niet!

Wordt vervolgd.